

‘Vrouwen raken af van hun eigen lustbeleving’

Voor Heleen van Royen en Marlies Dekkers was gisteren een heuglijke dag: de schrijfster en de lingerie-ontwerpster kregen het 100 duizendste exemplaar aangeboden van hun gezamenlijke boek *Stout*. Behalve bekende vrouwen die vertellen over ‘flirten, succes, macht, lingerie en erotiek’, zijn de initiatiefnemers zelf ook nadrukkelijk in het boek aanwezig. Ze zijn half ontkleed gefotografeerd in poses die suggereren dat ze een seksuele relatie met elkaar hebben; Van Royen vertelt hoe ze zich liet overhalen om voor *Playboy* te poseren.

Sterke, geëmancipeerde vrouwen, is de boodschap, vinden het geen enkel probleem om zichzelf als lustobject neer te zetten. En ze kopen een heleboel rode strings.

Voor wie twijfels heeft bij deze filosofie: gisteren verscheen ook de Nederlandse vertaling van *Female Chauvinist Pigs* van de Amerikaanse feministe Ariel Levy, een boek dat overtuigend afreikt met de huidige fascinatie voor *Playboy* en pornografie, door haar *raunch culture* genoemd (in de Nederlandse versie vertaald als bimbocultuur).

‘Ik kan het natuurlijk niet lezen’ zegt Levy, die even in Amsterdam is, bij de aanblik van *Stout*. ‘Maar het verbaast me niks dat dit zo goed verkoopt.

‘Pornosterren en strippers zijn de nieuwe rolmodellen voor vrouwen geworden. Voor *Playboy* poseren gaat tegenwoordig door voor een bevrijdende daad, van paaldansen heet je een sterke vrouw te worden.’

Levy's boek, dat zich beperkt tot de situatie in de VS, schetst een wereld waarin jonge meisjes zich tooien met *Playboy*-kettinkjes, en voor de camera's van het tv-programma *Girls Gone Wild* uit de kleren gaan en tegen andere meisjes aanrijden in ruil voor een petje; waarin jonge vrouwen hun vriendjes vergezellen naar stripclubs en hun lichaam met Braziliaanse bikini-waxes, borstvergrotingen en schaamlipcorrecties modelleren naar het onnatuurlijke schoonheidsideaal van de porno-industrie; waarin Paris Hilton dankzij een sekstape een ster werd; en waarin in fitnessclubs paaldanslessen worden gegeven.

String

‘*Raunch*’, zegt Levy, ‘is de ultieme vorm van consumentisme. Er bestaat nog een sterk gecontroleerd, commercieel beeld van vrouwelijke seksualiteit. Op zich valt er bij seks niks aan te schaffen: twee mensen komen elkaar tegen, vinden elkaar aantrekkelijk, gaan uit de kleren en aan de slag. In de huidige cultuur heb je borstimplantaten nodig, een bikini-wax, een string. Je moet shoppen voordat je seks kunt hebben.

‘Een andere consequentie is dat vrouwen steeds verder van hun eigen lustbeleving af komen te staan. Ze doen strippers na, vrouwen die ervoor worden betaald om lust na te bootsen. Die gaan echt niet uit de kleren omdat ze daar zo'n zin in hebben.

‘Als je al je energie in een voorstelling stopt, kom je niet toe aan je eigen plezier. Als je jonge meisjes vraagt of zij ook weleens orale seks ontvangen, beginnen ze alleen maar te lachen.’

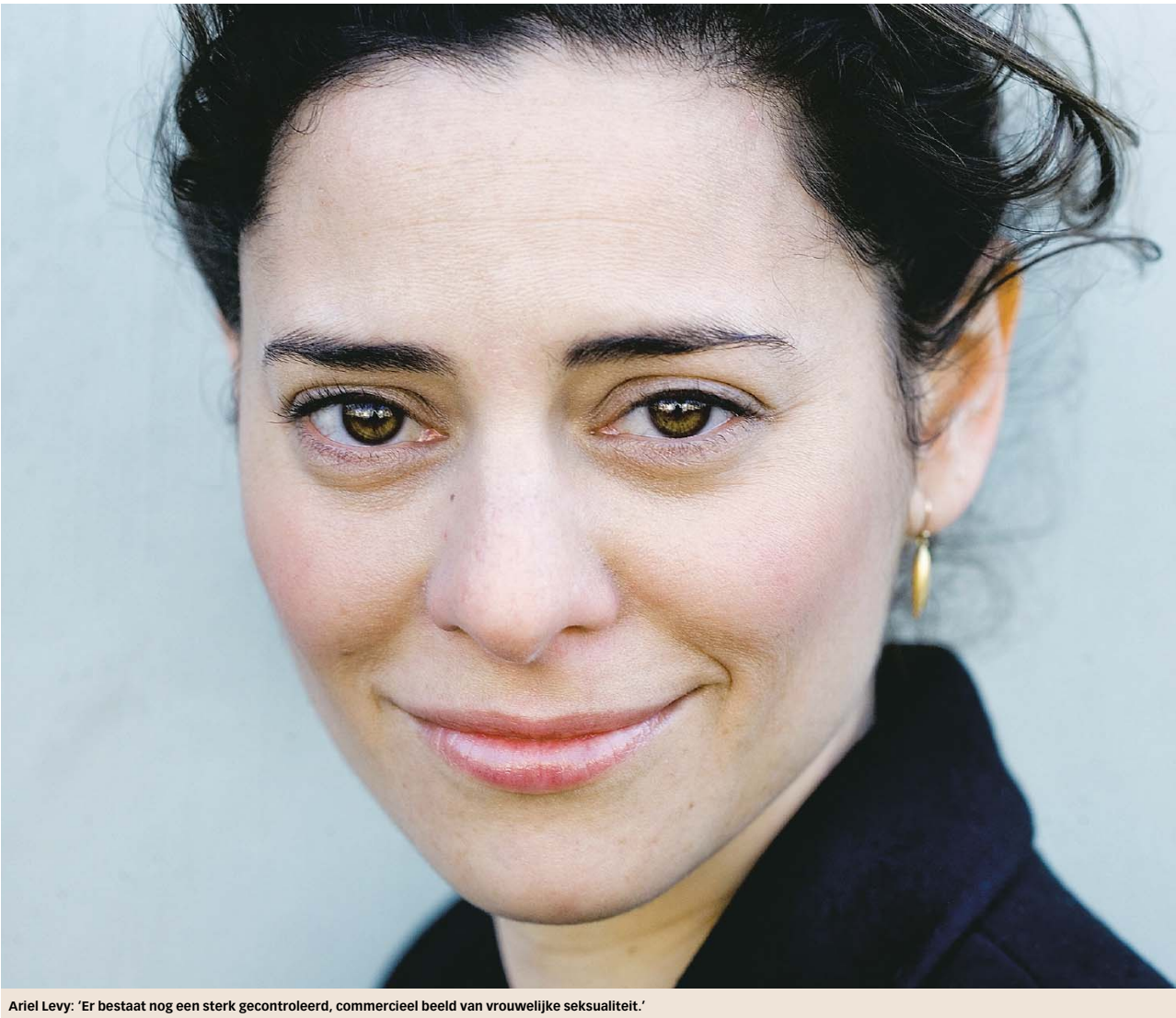
Zoals de titel al suggereert: het ontstaan van de *raunch culture* is volgens Levy net zo goed te danken aan vrouwen als aan mannen.

‘Als Male Chauvinist Pigs mannen waren die vrouwen zagen als stukken vlees’, schrijft ze in haar boek, ‘dan zouden we ze overtreffen door Female Chauvinist Pigs te worden: vrouwen die seksobjecten maken van andere vrouwen, en van zichzelf.’ En: ‘De FCP is postfeministisch. Ze is grappig. Ze snapt het. (...) Toegeven dat je niet

Interview Ariel Levy

Uit de kleren gaan voor *Playboy*, paaldansen, borstvergrotingen, schaamlipcorrecties. De Amerikaanse Ariel Levy noemt het de bimbocultuur, vrouwen die eerst moeten shoppen voordat ze seks kunnen hebben. In haar boek *Female Chauvinist Pigs* rekent ze daar overtuigend mee af.

Door Milou van Rossum / Foto Guus Dubbelman

Ariel Levy: ‘Er bestaat nog een sterk gecontroleerd, commercieel beeld van vrouwelijke seksualiteit.’

Shoppen voor seks

‘In de huidige cultuur heb je borstimplantaten nodig, een bikini-wax, een string. Je moet shoppen voordat je seks kunt hebben’

van *Playboy* houdt, is zeggen dat je niet comfortabel en gegeneerd bent over je eigen seksualiteit.’

Levy beschrijft een vrouwenlunch waar Sheila Nevins, directeur bij tv-station HBO, in het zonnetje wordt gezet. De sfeer is gemeedelijk, tot een van de aanwezigen durft te vragen waarom een moeder van middelbare leeftijd in godsnaam een programma over paaldansers maakt.

‘Je leeft nog in de jaren vijftig’, blaft Nevins als door een wesp gestoken. ‘Ik ben dol op seks, wat is daar mis mee?’

Levy: ‘Sheila Nevins is een intelligente vrouw. Ik kan me niet voorstellen dat ze dat programma wer-

kelijk zo leuk vond. Ze had ook gewoon kunnen zeggen: sorry, we zijn een commercieel bedrijf, de kijkers willen het. Maar als je een uitzondering bent in een machtspositie, is het heel verleidelijk om je te identificeren met degenen die ook macht hebben: mannen.

Meisjesmeisje

‘Iets dergelijks is ook gebeurd in de zwarte cultuur. Al heel vroeg is er in de VS een soort zwarte aristocratie ontstaan, maar om daar bij te mogen horen, moest je de *brown paper bag*-test doorstaan: je huid mocht niet donkerder zijn dan een

bruine papieren zak. Zwarte mensen die elkaar beoordelen naar de normen van de blanke overheersers: hoe witter, hoe beter.

Tijdens de interviews die ik hield voor dit boek, hoorde ik voortdurend de zinsnede: ‘als een man’, en dat werd bedoeld als iets heel positiefs. Mensen hebben het ook wel tegen mij gezegd: je schrijft als een man. Ik heb dat altijd als een compliment beschouwd, maar wat het eigenlijk impliceert is dat alles wat goed en interessant is, per definitie mannelijk is.’

In het boek komen dan ook maar weinig vrouwen aan het woord die zich ook maar enigszins solidair voelen met andere vrou-

wen. ‘Ik vertrouw vrouwen niet’, zegt een jonge vrouw met een voorliefde voor tv-programma's over pornosterren. ‘Ik ben nooit een meisjesmeisje geweest.’ Een andere jonge heteroseksuele vrouw vertelt dat ze graag naar strippers kijkt. Niet omdat ze het opwindend vindt, maar vanwege ‘de vervaalde blik in hun ogen’ en ‘die ordinaire witte lakpumps’. ‘Waarom zou je er plezier in schep- pen om te kijken hoe een vrouw in een compromitterend pakje haar leven vergooit?’, is de vraag van Levy, en ze concludeert: ‘Omdat je vindt dat ze het verdient.’

Het extreemste voorbeeld van onderlinge vrouwenhaat vindt

Levy in de lesbische subcultuur in San Francisco. Jonge vrouwen die zich *bois* noemen, naar *boys*, hun borsten afbinden (of ze laten weghalen) en zich gedragen als macho-tienerjongens. Vrouwelijke vrouwen worden aangeduid als *hos of bitches*, en na een nacht het liefst gedumpt. ‘Sommige van die meiden’, beklaagt een *boi* zich, ‘je gaat er een keer overheen en meteen willen ze van alles van je.’

‘Dit bewijst’, zegt Levy, ‘dat dit soort *morning-after*-gedrag helemaal niets met biologie te maken heeft. Het zijn allemaal vrouwen; die definities van mannelijk en vrouwelijk gedrag zijn niet meer dan een *mindset*.

‘Maar het tragische is natuurlijk dat je een vrouw blijft, ook al bereik je het ultieme en word je als vrouw ‘een van de mannen’ of ‘net een man’. En zolang vrouwen worden beschouwd als minderwaardig, word je zelf ook zo gezien.’

Feminisme

Hoe heeft het zover kunnen komen? Levy wijdt een hoofdstuk aan het feminisme uit de jaren zestig en zeventig, en de moeizame relatie die de beweging onderhield met seksualiteit. Het feminisme, zegt Levy, ‘leerde ons wat een clitoris is, maar legde in de

loop van jaren steeds meer de nadruk op minder plezierige kanten van seks. De laatste radicale Amerikaanse feministen van de jaren zeventig verzetten zich vooral hevig tegen pornografie.

‘Sommige recensenten hebben me verweten dat ik de vrouwenbeweging de schuld geef’, zegt ze, ‘maar dat heb ik nooit zo bedoeld. Ik denk wel dat de emancipatie nog lang niet is voltooid. En de reden daarvoor is een heel penibele. Voor mannen is het nog steeds niet heel belangrijk om er goed uit te zien, maar de meeste vrouwen willen nog altijd aantrekkelijk gevonden worden. Daar is op zich niet zoveel mis mee. Vrouwen beleven plezier aan make-up en winkelen – ik ook. Maar het is een kant opgegaan die niet oké is.’

Zetten jonge vrouwen zich niet gewoon af tegen het tuinbroekfeminisme? ‘Ze zien feminisme als seksloos, en dat was het vroeger natuurlijk ook wel. Maar het is net zo goed een generatieconflict. Of je moeder nou een radicale feministe is of een conservatieve christen, door je als een stripper te kleden, zet je je tegen haar af. Voor oudere vrouwen is het vaak ook een manier om zich te verontschuldigen voor wat ze hebben bereikt. De vrouwenbeweging heeft wel degelijk een boel voor elkaar gekregen sinds de jaren zestig. Vrouwen zijn serieuze concurrenten op school, op de universiteit, op het werk, ze worden steeds beter in sport.

‘Een ambitieuze vrouw die zich kleedt als een bimbo, zegt: ik wil een man zijn, maar je hoeft niet bang voor me te zijn, want ik zie eruit als een pop.’

Barbie

Lang niet alle mannen vinden strippers en pornosterren aantrekkelijk. ‘Dat is waar, maar het is wel het meest dominante beeld van vrouwelijkheid van het moment. Gisteren liep ik in Antwerpen langs een winkel van het make-upmerk M.A.C. In de etalage stond een foto van twee vrouwen die gefotografeerd waren als barbiepoppen. Dode ogen, een totaal lege blik. ‘M.A.C. loves Barbie.’ Je kunt wel gaan roepen dat het vast ironisch bedoeld is, maar dat is niet zo. Het is wat het is: vrouwen die zo opgemaakt en gefotografeerd zijn als barbiepoppen.

‘De alomtegenwoordigheid van porno devalueert vrouwen, dat is gewoon zo. Er is geen betere plek waar je dat kunt zien dan in het leger. Dit is de eerste Amerikaanse oorlog waar vrouwen werkelijk aan deelnemen. Ze trekken samen met mannen ten strijde, ze kunnen gedood worden. Ondertussen hebben ze ook te maken met een ongelooflijke hoeveelheid seksueel geweld. Ik heb brieven gekregen van die vrouwen. Je kunt je niet voorstellen, schrijven ze, hoe vermederend het is om eerst samen met die mannen te vechten, en later in de barakken geconfronteerd te worden met al die porno.’

Met haar boek, zegt Levy, hoopt ze vooral jonge vrouwen te bereiken. ‘Vrouwen van mijn generatie en ouder hebben nog een andere tijd meegemaakt, maar voor tieners en twintigers is *raunch* alles wat ze kennen. Er waren nog geen boeken voor hen. Toen Naomi Wolf in 1991 *The Beauty Myth* schreef, was porno nog niet cool. Het werd hoog tijd voor wat eigentijds feminisme. Ik sprak een meisje dat al sinds haar twaalfde aan het sparen was voor borstimplantaten. Dankzij mij boek hoeft ze ze niet meer.’

Female Chauvinist Pigs – De opkomst van de bimbocultuur

Ariel Levy
Vertaald uit het Engels door Esther Ottens
Meulenhoff, 222 pagina's, € 17,90
ISBN 978 90 290 7916 7